



HM Government

Budúci vzťah Spojeného kráľovstva a Európskej únie

Zhrnutie

Spojené kráľovstvo **opustí Európsku úniu 29. marca 2019** a naberie nový kurz v rámci svetového smerovania.

Vláda tak naplní svoj záväzok **vyplývajúci z výsledkov referenda z roku 2016**, ktoré bolo najväčším prejavom demokracie v histórii krajiny. Tým dosiahne kľúčový míľnik svojho hlavného poslania – vybudovať krajinu, ktorá bude fungovať pre všetkých. Krajinu, ktorá je silnejšia, spravodlivejšia, jednotnejšia a otvorenejšia voči svetu.

Podrobná vízia

V snahe o naplnenie tohto poslania vláda predkladá podrobný návrh **zásadného a praktického brexitu**.

Tento **návrh bol podkladom pre víziu, ktorú predstavila premiérka v Lancaster House, vo Florencii, v Mansion House aj v Mníchove**, a ktorá sa zaoberá otázkami vznesenými EÚ v uplynulých mesiacoch. Vysvetľuje sa v ňom spôsob fungovania ďalších vzájomných vzťahov, výhody vyplývajúce pre obe strany, ako aj spôsob, akým bude rešpektovaná suverenita Spojeného kráľovstva aj autonómia EÚ.

Vo svojej podstate predstavuje balíček, ktorý stanovuje **novú a spravodlivú rovnováhu** medzi právami a povinnosťami.

Vláda zároveň dúfa, že povedie k **zvýšeniu úsilia pri rokovaníach**, keďže Spojené kráľovstvo a EÚ sa na jeseň pokúsia spoločne vytvoriť a schváliť rámec vzájomného budúceho vzťahu.

Principiálny brexit

Zásadný brexit znamená **rešpektovanie výsledkov referenda** a rozhodnutia britskej verejnosti o prevzatí kontroly nad zákonmi, hranicami a financiami krajiny, a to spôsobom, ktorý podporuje širšie ciele vlády v piatich kľúčových oblastiach života v Spojenom kráľovstve.

Z hľadiska **hospodárstva** to znamená vytvoriť rozsiahly a hlboký hospodársky vzťah s EÚ, ktorý maximalizuje budúcu prosperitu v súlade s modernou priemyselnou stratégiou Spojeného kráľovstva, minimalizuje prerušenia obchodu medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ, zaručí ochranu pracovných miest a živobytia, a zároveň umožní naplno využívať obchodné príležitosti po celom svete.

Z hľadiska **komunit** to znamená riešenie konkrétnych obáv vyslovených v referende tak, že sa ukončí voľný pohyb a zavedie sa nový imigračný systém, zavedú sa nové nezávislé politiky na podporu poľnohospodárskych a rybolovných spoločenských prostredníctvom Fondu spoločnej prosperity sa naštartuje nová vlna obnovy britských miest a zabezpečí sa ochrana občanov.

Z hľadiska **jednoty** to znamená dodržiavať záväzky voči Severnému Írsku prostredníctvom ochrany mierového procesu a zabránenie vzniku tvrdej hranice, zabezpečenie ústavnej a hospodárskej integrity Spojeného kráľovstva, a prenesenie príslušných právomocí na Edinburgh, Cardiff a Belfast. Zároveň bude zabezpečené, aby dohoda fungovala pre závislé územia Britskej koruny, Gibraltár a ostatné zámorské územia, na ktorých dlhotrvajúcom vzťahu so Spojeným kráľovstvom sa nič nezmení.

Z hľadiska **demokracie** to znamená opustenie inštitúcií EÚ a obnovenie suverenity Spojeného kráľovstva, aby zákony, ktoré majú ľudia dodržiavať, vydávali nimi zvolení zákonodarcovia a uplatňovali ich britské súdy, ktoré majú jasnú zodpovednosť voči britskému ľudu.

Z hľadiska **pozície Spojeného kráľovstva vo svete** to znamená naďalej podporovať inováciu a nové nápady, uplatňovať úplne nezávislú zahraničnú politiku a spoločne s EÚ propagovať a chrániť zdieľané európske hodnoty demokracie, otvorenosti a slobody.

Nový vzťah

Na základe týchto princípov je vláda rozhodnutá vytvoriť **nový vzťah, ktorý bude prijateľný pre Spojené kráľovstvo, ako aj pre EÚ**. Vzťah, v rámci ktorého Spojené kráľovstvo opustí jednotný trh a colnú úniu, aby mohlo využiť nové príležitosti, vybudovať si novú úlohu vo svete a zároveň chrániť svoje pracovné miesta, podporovať rast a zachovať spoluprácu v oblasti bezpečnosti.

Vláda je presvedčená, že tento nový vzťah musí mať širší rozsah ako ktorýkoľvek existujúci vzťah EÚ s inými tretími krajinami. Mal by odrážať **spoločnú históriu Spojeného kráľovstva a EÚ, ich úzke väzby a jedinečný východiskový bod**. Zároveň musí prinášať reálne a dlhodobé výhody pre obe strany a podporovať ich spoločnú prosperitu a bezpečnosť. Preto vláda navrhuje postaviť toto partnerstvo na hospodárskom a bezpečnostnom partnerstve.

Pre tento budúci vzťah je tiež dôležité, aby Spojené kráľovstvo aj EÚ **zodpovedným prístupom zabránili vzniku tvrdej hranice medzi Severným Írskom a Írskom**, a to spôsobom, v ktorom bude zohľadnená ústavná a hospodárska integrita Spojeného kráľovstva a autonómia EÚ.

Hospodárske partnerstvo

Pri utváraní nového obchodného partnerstva by sa preto Spojené kráľovstvo a EÚ mali zamerať na to, aby **na hraniciach na svoje trhy zabezpečili nepretržitý a bezproblémový prístup pre tovary**.

Na účely splnenia tohto cieľa vláda navrhuje vytvoriť **zónu voľného obchodu pre tovar**.

Zóna voľného obchodu by chránila **jedinečne integrované dodávateľské reťazce a procesy typu „just-in-time“ (presne načasované)**, ktoré sa vytvorili v Spojenom kráľovstve a EÚ za posledných 40 rokov, ako aj pracovné miesta a živobytia, ktoré od nich závisia, a zabezpečila by, aby mohli podniky na oboch stranách pokračovať v prevádzke na základe svojich aktuálnych hodnôt a dodávateľských reťazcov.

Zabránilo by sa vzniku colných a regulačných kontrol na hraniciach a podniky by sa vyhli vypĺňaniu nákladných colných vyhlásení. Zároveň by stačilo produkty podrobiť sérii schvaľovaní a udeľovaní povolení na jednom z dvoch trhov a následne by bolo možné predávať ich na oboch trhoch.

Zóna voľného obchodu s tovarom by tak **pomohla Spojenému kráľovstvu aj EÚ naplniť ich spoločné záväzky voči Severnému Írsku a Írsku** v rámci celkového budúceho vzťahu.

Nevznikla by potreba vytvoriť tvrdú hranicu medzi Severným Írskom a Írskom a zároveň by nedošlo k poškodeniu vnútorného trhu Spojeného kráľovstva, pričom by sa plne zachovala integrita jednotného trhu a colnej únie EÚ, ako aj ich rámec založený na pravidlách.

Tieto **opatrenia na úzku spoluprácu v oblasti tovarov by platili zároveň s novými opatreniami pre služby a digitálne služby**, dávajú Spojenému kráľovstvu možnosť slobodne postupovať v oblastiach, ktoré sú preň z hospodárskeho hľadiska najdôležitejšie. Vláda chce minimalizovať vznik nových obchodných bariér medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ a dúfa, že obe strany budú spolupracovať na ich ďalšom postupnom redukovaní. Berie však na vedomie, že počet prekážok v prístupe Spojeného kráľovstva na trh EÚ v porovnaní so súčasnou situáciou stúpne.

A napokon, pre takýto hlboký vzťah je potrebné zaviesť ustanovenia, ktoré obom stranám zaručia, že **takto sprostredkovaný trh bude otvorený a spravodlivý**. Preto vláda navrhuje recipročné záväzky, ktoré by na jednej strane zaručovali spravodlivé podmienky súťaže pre britské podniky na trhu EÚ, a na druhej strane rovnaké podmienky pre podniky EÚ pôsobiace v Spojenom kráľovstve.

Na základe vyššie uvedeného vízia vlády o **hospodárskom partnerstve** zahŕňa tieto body:

- spoločný súbor pravidiel pre **tovary vrátane agropotravinárstva**, ktorý by zahŕňal len pravidlá potrebné na zabezpečenie bezproblémového obchodu na hraniciach. To znamená, že by Spojené kráľovstvo zvolilo predbežný záväzok prostredníctvom zmluvy zaväzujúci k priebežnej harmonizácii s príslušnými pravidlami EÚ, pričom všetky tieto pravidlá by boli prijaté parlamentom alebo decentralizovanými zákonodarcami;

- účasť Spojeného kráľovstva v tých **agentúrach EÚ, ktoré udeľujú povolenia pre tovary** vo vysoko regulovaných odvetviach, konkrétne v Európskej chemickej agentúre, Európskej agentúre pre bezpečnosť letectva a Európskej agentúre pre lieky, pričom Spojené kráľovstvo bude rešpektovať pravidlá týchto agentúr a prispievať na ich náklady na základe nových dojednaní zohľadňujúcich fakt, že Spojené kráľovstvo nie je členskou krajinou;
- postupné zavedenie novej **dohody o zjednodušených clách**, v rámci ktorej by sa odstránila potreba colných a hraničných kontrol medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ, ako keby išlo o spoločné colné územie. Spojené kráľovstvo by tak malo kontrolu nad svojimi clami pre obchod so zvyškom sveta a podniky by zároveň platili správne alebo žiadne clá. Táto dohoda by nadobúdala účinnosť postupne, podľa toho, ako obe strany dokončia potrebné prípravy;
- ak by sa zároveň **zrušili clá na všetky tovary**, tieto opatrenia by umožnili predísť problémom na hraniciach a chrániť integrované dodávateľské reťazce, ktoré zahŕňajú Spojené kráľovstvo aj EÚ, a ochránili by tak súvisiace pracovné miesta a živobytia;
- nové opatrenia týkajúce sa **služieb a digitálnych služieb**, ktoré by Spojenému kráľovstvu zaručili regulačné slobody v oblastiach najdôležitejších pre jej hospodárstvo založené na službách, aby malo Spojené kráľovstvo čo najlepšie predpoklady využiť technologický priemysel v súlade so svojou modernou priemyselnou stratégiou. Pritom by sa zohľadnila skutočnosť, že Spojené kráľovstvo a EÚ už nebudú mať vzájomný prístup na svoje trhy v takej miere ako je to v súčasnosti;
- nové hospodárske a regulačné opatrenia pre **finančné služby**, ktoré by zachovali vzájomné výhody integrovaných trhov a ochránili by finančnú stabilitu, avšak zároveň by rešpektovali právo Spojeného kráľovstva aj EÚ na reguláciu prístupu ku svojim trhom – pričom tieto opatrenia nebudú kopírovať „pasový“ režim EÚ;
- pokračovanie spolupráce v oblasti **energetiky a dopravy**, so zachovaním jednotného trhu s elektrickou energiou v Severnom Írsku a Írsku, snahou o rozsiahlu spoluprácu v oblasti energetiky, vytvorením dohody o vzdušnej doprave a preskúmaní vzájomných dohôd pre cestných prepravcov a prevádzkovateľov prepravy osôb;
- **nový rámec** zohľadňujúci britské kontroly hraníc, ktorý zároveň umožní občanom Spojeného kráľovstva a EÚ pokračovať vo vzájomnom cestovaní do týchto krajín a podnikom a odborníkom poskytovať služby – v súlade s prípadnými opatreniami, ktoré Spojené kráľovstvo môže chcieť v budúcnosti ponúknuť iným blízkym obchodným partnerom a

- vzhľadom na hĺbku partnerstva, záväzné ustanovenia garantujúce **otvorené a spravodlivé obchodné prostredie**, z ktorých by vyplýval záväzok uplatňovať spoločný súbor pravidiel pre štátne dotácie, dojednania o spolupráci medzi regulačnými orgánmi v oblasti hospodárskej súťaže a dohoda o zachovaní vysokých štandardov prostredníctvom ustanovení zabraňujúcim ústupkom vrátane v oblastiach životného prostredia a pravidiel zamestnanosti, v súlade so silnými domácimi záväzkami Spojeného kráľovstva.

Takéto partnerstvo by zabezpečilo **splnenie záväzkov Spojeného kráľovstva aj EÚ voči Severnému Írsku a Írsku v priebehu ich celého budúceho vzťahu**: zachovanie ústavnej a ekonomickej integrity Spojeného kráľovstva, dodržanie obsahu aj formy Belfastskej dohody (Veľkopiatskej dohody) a zárukou toho, že nebude nutné použiť operačný právny text, na ktorom sa Spojené kráľovstvo dohodne s EÚ, ktorý bude obsahovať riešenie „poistného mechanizmu“ v rámci Dohody o vystúpení.

Návrhy vlády sú síce ambiciózne z hľadiska svojho rozsahu a hĺbky, ale zároveň sú realizovateľné a zohľadňujú výsledky referenda, nakoľko **v plnej miere rešpektujú suverenitu Spojeného kráľovstva, ako aj autonómiu EÚ**, keďže priznávajú parlamentu právo rozhodovať, ktoré právne predpisy v budúcnosti prijme, a pripúšťajú možné primerané dôsledky pre fungovanie budúcich vzťahov v oblastiach, kde Spojené kráľovstvo a EÚ doteraz uplatňovali spoločný súbor pravidiel.

V skratke povedané, tento návrh predstavuje **spravodlivú a pragmatickú rovnováhu** pre budúci obchodný vzťah medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ. Taký vzťah, ktorý zabezpečí ochranu pracovných miest a živobytí a prinesie výsledky, ktoré sú skutočne v záujme oboch strán.

Bezpečnostné partnerstvo

Bezpečnosť Európy vždy bola aj naďalej bude bezpečnosťou Spojeného kráľovstva. Preto vláda prijala **bezpodmienečný záväzok** k jej zachovaniu.

Počas svojho členstva v EÚ Spojené kráľovstvo spoločne so všetkými ostatnými členskými štátmi **pracovalo na vytvorení dôležitého súboru nástrojov na podporu spoločných operačných spôsobilostí Spojeného kráľovstva a EÚ** a ochranu obyvateľov. Je dôležité, aby Spojené kráľovstvo a EÚ v tejto spolupráci pokračovali, aby sa po odchode Spojeného kráľovstva predišlo nedostatkom v operačnej spôsobilosti.

Spojené kráľovstvo prestane byť súčasťou spoločnej politiky EÚ v oblasti na zahraničných vzťahov, obrany, bezpečnosti, súdnictva a vnútra. Namiesto toho vláda navrhuje nové bezpečnostné partnerstvo, ktoré zachová úzku spoluprácu – pretože **s neustálymi zmenami vo svete sa menia aj hrozby, ktorým musia čeliť ako Spojené kráľovstvo tak aj EÚ**.

Na základe vyššie uvedeného predkladá vláda víziu o **bezpečnostnom partnerstve**, ktorá zahŕňa tieto body:

- zachovanie existujúcich **operačných spôsobilostí**, ktoré Spojené kráľovstvo a EÚ využívajú na ochranu bezpečnosti svojich občanov vrátane možnosti zdieľania dôležitých údajov, informácií a praktickej spolupráce medzi orgánmi činnými pri vyšetrowaní závažných trestných činov a terorizmu, pričom táto spolupráca bude založená na existujúcich nástrojoch a opatreniach, a úprava legislatívy a operačné postupy sa zmenia podľa potreby a na základe dohôd tak, aby sa zabezpečila operačná ucelenosť medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ;
- **účasť Spojeného kráľovstva v kľúčových agentúrach** vrátane Europolu a Eurojustu, ktoré predstavujú účinný a efektívny spôsob zdieľania odborných poznatkov a informácií, pričom predstavitelia zložiek presadzovania práva a súdni experti budú úzko spolupracovať, aby boli schopní rýchlo koordinovať operácie a súdne konania. Spojené kráľovstvo bude rešpektovať pravidlá týchto agentúr a prispievať na ich náklady na základe nových dojednaní zohľadňujúcich fakt, že Spojené kráľovstvo nie je členskou krajinou;
- opatrenia na **koordináciu zahraničnej politiky a otázok obrany a rozvoja** – postupovať spoločne pri riešení najurgentnejších globálnych problémov, kde je efektívnejšie riešenie pracovať bok po boku; a pokračovať v nasadení významných aktív, odborných znalostí, spravodajských informácií a schopností Spojeného kráľovstva na ochranu a podporu európskych hodnôt;
- **spoločný rozvoj spôsobilostí** podporujúcich operačnú efektívnosť a vzájomnú súčinnosť (interoperabilitu) ozbrojených síl Spojeného kráľovstva a EÚ, a podpora konkurencieschopnosti európskeho obranného priemyslu pri poskytovaní prostriedkov na riešenie aktuálnych aj budúcich hrozieb a
- **širšia spolupráca**, s uplatnením prístupu „na celej trase“ pri riešení príčin ilegálnej imigrácie, vytvorením strategického dialógu o kybernetickej bezpečnosti, zavedením rámca na podporu spolupráce boja proti terorizmu, poskytnutím podpory a odborných skúseností v oblasti civilnej ochrany a spoluprácou v oblasti zdravotnej bezpečnosti.

Prierezy a ďalšia spolupráca

Vláda zastáva názor, že budúci vzťah by mal zahŕňať aj oblasti spolupráce, ktoré sa nachádzajú mimo týchto dvoch základných partnerstiev, avšak majú pre Spojené kráľovstvo aj EÚ zásadný význam. Medzi tieto oblasti patria:

- ochrana **osobných údajov** zabezpečujúca, aby budúci vzťah umožňoval nepretržitý voľný tok dát podporujúci podnikateľské aktivity a bezpečnostnú spoluprácu, a maximalizoval istoty pre podnikanie;
- kolektívna snaha o lepšie porozumenie a zlepšenie životov ľudí v rámci európskeho územia aj mimo neho – vytvorenie **dohôd o spolupráci** v oblasti vedy a inovácie, kultúry a vzdelávania, rozvoja a medzinárodných akcií, výskumu a vývoja v oblasti obrany a vesmíru, tak aby Spojené kráľovstvo a EÚ mohli v týchto oblastiach spolupracovať aj v rámci programov EÚ, do ktorých by Spojené kráľovstvo primeraným spôsobom finančne prispievalo a

- **rybolov**, zavádzanie nových opatrení pre každoročné rokovania o prístupe k vodám a zdieľanie rybolovných možností na základe spravodlivejších a vedeckejších metód, pričom Spojené kráľovstvo by vystupovalo ako nezávislý pobrežný štát.

Praktický brexit

Aby sme mohli realizovať praktický vzťah potrebný k zabezpečeniu prosperity pre Spojené kráľovstvo a EÚ a zachovanie bezpečnosti ich občanov, **musia si obidve strany v plnej miere spoľahnúť na záväzky, ktoré voči sebe prijmú.**

V záujme upevnenia budúceho vzťahu preto vláda navrhuje spoločné **inštitucionálne úpravy** ktoré stanovujú vhodné demokratické mechanizmy zodpovednosti, možnosti vývoja vzťahu v priebehu času, zabezpečia že spolupráca môže byť riadená efektívne, a umožnia Spojenému kráľovstvu a EÚ riešiť problémy ktoré prípadne vzniknú.

Tieto mechanizmy, ktoré by mohli mať podobu Dohody o pridružení, by **zabezpečili udržateľnosť nového usporiadania** a jeho funkčnosť pre občanov Spojeného kráľovstva a EÚ dnes aj v budúcnosti.

Zabezpečovali by **pravidelný dialóg medzi lídrami a ministrami Spojeného kráľovstva a EÚ** v rozsahu zodpovedajúcom hĺbke ich budúceho vzťahu, pričom by zohľadňovali význam ich postavenia vo svete.

Prispievali by k plynulému fungovaniu tohto vzťahu a tvorili by základ pre rôzne formy regulačnej spolupráce medzi Spojeným kráľovstvom a EÚ. V oblastiach, v ktorých Spojené kráľovstvo prijalo záväzky voči EÚ, vrátane oblastí, pre ktoré vláda navrhuje, aby sa Spojené kráľovstvo naďalej riadilo spoločným súborom pravidiel, by bol k dispozícii jasný postup na aktualizáciu príslušných pravidiel, ktorý by rešpektoval suverenitu Spojeného kráľovstva a umožňoval podrobné preskúmanie týchto pravidiel zo strany parlamentu.

Súčasťou týchto mechanizmov by boli **priame a primerané prostriedky na riešenie sporov** vrátane ich posúdenia Spoločným výborom a v mnohých prípadoch záväznou nezávislou arbitrážou, pričom by prostredníctvom spoločného zadania upravovali úlohu Súdneho dvora Európskej únie ako vykladača predpisov EÚ, avšak s uplatnením princípu, že súd jednej strany nemôže vyriešiť spor oboch strán.

Zároveň by zaručovali **konzistentný výklad pravidiel** zo strany Spojeného kráľovstva aj EÚ, pričom v Spojenom kráľovstve by príslušné práva presadzovali britské súdy a v EÚ súdy EÚ, so záväzkom, že britské súdy náležite zohľadnia judikatúru EÚ len v tých oblastiach, v ktorých sa Spojené kráľovstvo naďalej riadi spoločným súborom pravidiel.

A napokon, tieto mechanizmy by **viedli k dosiahnutiu flexibility** a umožnili by Spojenému kráľovstvu aj EÚ revíziu vzťahu, reakciu a prispôsobenie meniacim sa okolnostiam a výzvam v priebehu času.

Výhľad do budúcnosti

Vláda je presvedčená, že **tento návrh pre brexit realizovaný podľa zásad a praktických opatrení je správny** – pre Spojené kráľovstvo aj Európsku úniu.

Návrh zohľadňuje výsledky referenda a naplňuje jeho prísľub, a zároveň umožňuje Spojenému kráľovstvu opustiť EÚ bez toho, aby opustilo Európu, keďže zavádza **novú rovnováhu medzi právami a povinnosťami** spôsobom, ktorý je spravodlivý pre obe strany.

V zmysle článku 50 a v rámci záväzku obidvoch strán dodržiavať zásadu: „kým nie je dohodnuté všetko, nie je dohodnuté nič“ sú Dohoda o vystúpení a **rámec budúceho vzťahu vzájomne a neoddeliteľne prepojené** – preto je potrebné ich uzavrieť spoločne.

Obe strany sa musia zamerať na to, **aby „budúci rámec“ čo najskôr sformulovali do právneho textu** a následnou ratifikáciou záväzných dohôd umožnili jeho vykonanie, aby sa zabezpečil hladký a organizovaný prechod od implementačného obdobia k vytvoreniu budúceho vzťahu.

Na základe tohto návrhu vláda teraz **poverí rokovací tím Spojeného kráľovstva nadviazať kontakt s tímom Európskej únie** aby v priebehu tohto roka spoločne dospeli k zásadnej Dohode o budúcom rámci zároveň s Dohodou o vystúpení.